

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาล
และลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล (ฉบับที่ ..)

พ.ศ.

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อกำหนดลักษณะของโรงพยาบาลผู้สูงอายุและโรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุ และลักษณะการให้บริการของโรงพยาบาลดังกล่าว

เหตุผล

โดยที่กฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้โรงพยาบาลผู้สูงอายุเป็นส่วนหนึ่งของโรงพยาบาลเฉพาะประเภทผู้ป่วย และกำหนดให้มีลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาลเช่นเดียวกับโรงพยาบาลทั่วไป ซึ่งไม่เพียงพอและไม่สอดคล้องกับการให้บริการทางการแพทย์แก่ผู้สูงอายุที่มีความเฉพาะด้าน อีกทั้งในปัจจุบันมีการพัฒนาการให้บริการในลักษณะส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุด้วย ดังนั้น เพื่อให้การกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาลประเภทโรงพยาบาลผู้สูงอายุและโรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง
กำหนดลักษณะของสถานพยาบาล
และลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล (ฉบับที่ ..)
พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๑๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๔๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “โรงพยาบาลทั่วไป” ในข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“โรงพยาบาลทั่วไป” หมายความว่า โรงพยาบาลที่จัดให้มีการประกอบวิชาชีพเวชกรรมในสาขาอายุรกรรม ศัลยกรรม กุมารเวชกรรม และสูตินารีเวชกรรม และให้มีการประกอบวิชาชีพการพยาบาล การผดุงครรภ์ เกสซกรรม กายภาพบำบัด เทคนิคการแพทย์ และการประกอบโรคศิลปะสาขารังสีเทคนิค โดยอาจจัดให้มีการประกอบวิชาชีพหรือการประกอบโรคศิลปะอื่นร่วมด้วย ซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม”

ข้อ ๒ ให้เพิ่มบทนิยามคำว่า “โรงพยาบาลผู้สูงอายุ” และ “โรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุ” ระหว่างบทนิยามคำว่า “โรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยประยุกต์” และ “โรงพยาบาลเฉพาะทาง” ในข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘

“โรงพยาบาลผู้สูงอายุ” หมายความว่า โรงพยาบาลที่มีวัตถุประสงค์ในการให้บริการดูแลรักษาผู้สูงอายุโดยจัดให้มีการประกอบวิชาชีพเวชกรรม การพยาบาล เกสซกรรม กายภาพบำบัด เทคนิคการแพทย์ และการประกอบโรคศิลปะสาขารังสีเทคนิค และอาจจัดให้มีการประกอบวิชาชีพหรือการประกอบโรคศิลปะอื่นร่วมด้วย ซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม”

“โรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุ” หมายความว่า โรงพยาบาลที่มีวัตถุประสงค์ในการให้บริการดูแลและส่งเสริมฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุ โดยจัดให้มีการประกอบวิชาชีพเวชกรรม การพยาบาล เกสซกรรม กายภาพบำบัด และการประกอบโรคศิลปะสาขากิจการบำบัด และอาจจัดให้มีการประกอบวิชาชีพหรือการประกอบโรคศิลปะอื่นร่วมด้วย ซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม”

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “โรงพยาบาลเฉพาะประเภทผู้ป่วย” ในข้อ ๒ แห่งกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“โรงพยาบาลเฉพาะประเภทผู้ป่วย” หมายความว่า โรงพยาบาลที่จัดให้มีการประกอบวิชาชีพตามลักษณะเฉพาะประเภทผู้ป่วย ซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม เช่น โรงพยาบาลผู้ป่วยเรื้อรัง โรงพยาบาลผู้ป่วยจิตเวช โรงพยาบาลแม่และเด็ก และโรงพยาบาลบำบัดยาเสพติด เป็นต้น”

ข้อ ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๖/๑ แห่งกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘

“ข้อ ๖/๑ โรงพยาบาลผู้สูงอายุและโรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุต้องมีลักษณะโดยทั่วไป ดังต่อไปนี้

(๑) มีลักษณะตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๖ (๑) (๒) (๔) และ (๖) ทั้งนี้ ทางลาดเอียงให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(๒) อาคารที่ให้บริการผู้ป่วยตั้งแต่สองชั้น จะต้องมีลิฟต์บรรทุกเตียงผู้ป่วยอย่างน้อยหนึ่งตัว และเพิ่มขึ้นตามความเหมาะสมของจำนวนเตียง หรือมีทางลาดเอียงเพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

(๓) อาคารที่ให้บริการผู้ป่วยต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร โดยต้องจัดสถานที่และอุปกรณ์อำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุและผู้พิการแต่ละประเภท และห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุ ต้องมีลักษณะเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

(ก) ประตูเป็นแบบเปิดออกภายนอกหรือแบบบานเลื่อน ขนาดกว้างสุทธิไม่น้อยกว่าเก้าสิบเซนติเมตร มือจับแบบก้านโยกหรือแกนผลักและสามารถเปิดจากภายนอกได้

(ข) โถส้วมชนิดนั่งราบ สูงจากพื้นไม่น้อยกว่าสี่สิบเซนติเมตร แต่ไม่เกินสี่สิบห้าเซนติเมตร

(ค) บริเวณที่อาบน้ำ มีที่นั่งสำหรับอาบน้ำสูงจากพื้นไม่เกินสี่สิบห้าเซนติเมตร พนักงานที่มั่นคง ราวจับที่ด้านข้างของที่นั่งเพื่อช่วยการพยุงตัว และก๊อกน้ำของฝักบัวเป็นชนิดก้านโยก หรือก้านหมุน

(ง) มีระบบเรียกพยาบาลที่เข้าถึงได้โดยสะดวก

(จ) มีราวจับตั้งแต่ประตูไปจนถึงโถส้วมและบริเวณที่อาบน้ำ”

ข้อ ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นข้อ ๑๒/๒ และข้อ ๑๒/๓ แห่งกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘

“ข้อ ๑๒/๒ โรงพยาบาลผู้สูงอายุต้องประกอบด้วยหน่วยบริการและระบบสนับสนุนการให้บริการ ดังต่อไปนี้

(๑) แผนกเวชระเบียน

(๒) แผนกผู้ป่วยนอก

(๓) แผนกผู้ป่วยใน

(๔) แผนกผู้ป่วยฉุกเฉิน

(๕) แผนกเภสัชกรรม

(๖) แผนกกายภาพบำบัด

(๗) แผนกรังสีวิทยา

(๘) แผนกเทคนิคการแพทย์

(๙) แผนกอายุรศาสตร์

(๑๐) แผนกโภชนาการ

(๑๑) การบริการออร์โธปิดิกส์

(๑๒) การบริการจิตเวช

(๑๓) การบริการส่งเสริมสุขภาพ

(๑๔) การบริการทันตกรรม

(๑๕) ระบบดูแลและส่งต่อผู้ป่วย

(๑๖) ระบบควบคุมการติดเชื้อ

(๑๗) ระบบบำบัดน้ำเสีย

(๑๘) ระบบไฟฟ้าสำรอง

(๑๙) ระบบน้ำสำรอง

(๒๐) หน่วยบริการหรือระบบสนับสนุนการให้บริการอื่นตามที่แจ้งไว้ในการขออนุญาต
โรงพยาบาลผู้สูงอายุขนาดเล็กอาจไม่มีหน่วยบริการตาม (๗) และ (๘) แต่จะต้องจัดให้มี
บริการดังกล่าวเท่าที่จำเป็น

ในระหว่างเวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา ถึง ๐๘.๐๐ นาฬิกา โรงพยาบาลผู้สูงอายุอาจไม่จัดให้มีบริการ
ตาม (๖) ก็ได้

ข้อ ๑๒/๓ โรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุต้องประกอบด้วยหน่วยบริการและระบบ
สนับสนุนการให้บริการ ดังต่อไปนี้

- (๑) แผนกเวชระเบียน
- (๒) แผนกผู้ป่วยนอก
- (๓) แผนกผู้ป่วยใน
- (๔) แผนกเภสัชกรรม
- (๕) แผนกกายภาพบำบัด
- (๖) แผนกกิจกรรมบำบัด
- (๗) แผนกโภชนาการ
- (๘) การบริการรังสีวิทยา
- (๙) การบริการเทคนิคการแพทย์
- (๑๐) การบริการทันตกรรม
- (๑๑) ระบบดูแลและส่งต่อผู้ป่วย
- (๑๒) ระบบควบคุมการติดเชื้อ
- (๑๓) ระบบบำบัดน้ำเสีย
- (๑๔) ระบบไฟฟ้าสำรอง
- (๑๕) ระบบน้ำสำรอง
- (๑๖) หน่วยบริการหรือระบบสนับสนุนการให้บริการอื่นตามที่แจ้งไว้ในการขออนุญาต

โรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุขนาดเล็กอาจไม่มีหน่วยบริการตาม (๖) แต่จะต้องจัดให้มี
บริการดังกล่าวเท่าที่จำเป็น

ในระหว่างเวลา ๒๐.๐๐ นาฬิกา ถึง ๐๘.๐๐ นาฬิกา โรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุอาจไม่จัด
ให้มีบริการตาม (๕) และ (๖) ก็ได้”

ข้อ ๖ ให้โรงพยาบาลเฉพาะประเภทผู้ป่วยที่จัดให้มีการประกอบวิชาชีพตามลักษณะเฉพาะ
ประเภทผู้สูงอายุซึ่งดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามกฎหมายกำหนดลักษณะ
ของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ อยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้
ใช้บังคับ เป็นโรงพยาบาลผู้สูงอายุหรือโรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุตามกฎหมายกำหนดลักษณะ
ของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงนี้
แล้วแต่กรณี โดยต้องจัดให้มีหน่วยบริการและระบบสนับสนุนการให้บริการตามกฎหมายกำหนดลักษณะ
ของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงนี้
ภายในสองปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๗ ให้โรงพยาบาลผู้สูงอายุหรือโรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุตามข้อ ๖ แห่งกฎกระทรวงนี้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามข้อ ๖/๑ แห่งกฎกระทรวงกำหนดลักษณะของสถานพยาบาล และลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงนี้ เว้นแต่จะก่อสร้างอาคารขึ้นใหม่ หรือดัดแปลงอาคารเกินกว่าที่ได้รับอนุญาตไว้เดิม ที่ทำให้ต้องเปลี่ยนแปลงลักษณะทั่วไปของโรงพยาบาลผู้สูงอายุหรือโรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุ

ข้อ ๘ ให้โรงพยาบาลผู้สูงอายุขนาดเล็กหรือโรงพยาบาลส่งเสริมฟื้นฟูผู้สูงอายุขนาดเล็ก นอกจากข้อ ๖ ได้รับยกเว้นไม่ต้องจัดให้มีแผนกเภสัชกรรมตามข้อ ๑๒/๒ (๕) หรือข้อ ๑๒/๓ (๔) แห่งกฎกระทรวง กำหนดลักษณะของสถานพยาบาลและลักษณะการให้บริการของสถานพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงนี้ แล้วแต่กรณี แต่ต้องจัดให้มีบริการเภสัชกรรมเท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ ไม่เกินสองปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ให้ไว้ ณ วันที่

พ.ศ.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข